

על הפרק

על ייצוא בקר-חלב

לאחר דחיות רבות, מסיבות שהיו תלויות בנו ומסיבות בלתי תלויות בנו, יצאו בחדש יולי 5 משלוחים של עגלות הרות, כשבכל משלוח 30 עגלות.

אין עדיין אפשרות לסכם מבצע זה ולעמוד על הצלחתו ועתידו בארץ היצוא, אולם מאחר שאנו עומדים שוב בפני אפשרויות של יצוא בהיקף רציני, מן הנכון יהיה להצביע על יחסם של חברינו הבוקרים לתופעה זו, בה טמונה האפשרות להרחיב את גידול בקר החלב במשקי ספר-העדר.

כשהננו באים לאסוף את העגלות למטרת היצוא, עלינו להקפיד על תנאים וכללים שיהיו בחזקת „חוק ולא יעבור“, כי בלעדיהם אין להניח שצעדינו הראשונים ביצוא יוליכונו להתבססות ולהתרחבות בשטח זה. ואלה הם הכללים שאין לוותר עליהם:

1. טיב מעולה של המבכירות;
 2. אקסטרייאר ללא דופי מכל הבחינות;
 3. הופעה חיצונית אחידה ככל האפשר של כל המשלוח;
 4. צבעים וחלוקתם בבהמות, כמקובל בעולם לגבי הגזע הפריזי;
 5. הדרכה מקצועית של הקונים בכל הנוגע להזנה, אחזקה, טיפול וחליבה מיכאנית.
- עלינו להכיר בעובדה שהננו עומדים בהתחרות בארצות בעלות ותק ופירסום עולמי בגידול בקר-חלב ובעלי נסיון רב-שנים ביצוא לכל ארצות העולם.

אם לגבי צעדינו הראשונים ביצוא התייחסו מתחרינו כלמקרה בודד וחולף, שאין לקבלו ברצינות, הרי כיום נעשים מצידם מאמצים „להוציאנו מהמשחק“ על ידי הורדת מחירים, הענקת אשראי לשלוש שנים בריבית נמוכה ועוד. בקונגרס הבינלאומי האחרון בקופנהאגן נאמר לנו, כאילו בדרך הלצה, ע"י אישיות רשמית: „אל לכם לחר שוב שנקל עליכם את דריסת הרגל בשטח זה“. ואמנם נוכחנו שאלה לא היו דיבורים בעלמא;

הגיעונו בזמן האחרון ידיעות מהימנות על מאמצייהם של הדנים וההולנדים בארצות השכנות לשם קידום יצוא בקר-חלב שלהם. בארצות אחרות הוקמו חוות מיוחדות שאליהן נשלחות עגלות הרות מטיב מעולה. חוות אלה מנוהלות ע"י באי כוח ארגוני המגדלים, הנהנים מתמיכה גדולה ממוסדות ממשלתיים. כל המעוניין בריכישת עגלה, יש לו האפשרות לבחור בחווה כזו את הנראית ביותר בעיניו, כשמחירה נמוך בהרבה מזה שעליו לשלם עבור עגלה משלנו, ונוסף לזה מוענק לו אשראי לשלוש שנים בריבית של 7%.

ברור איפוא שבתנאים כגון אלה מוטל יהיה עלינו לעשות כל מאמץ כדי לעמוד בהתחרות, וכן ברור לכולנו שבלעדי תמיכה ממשלתית רצינית לא נצליח להתגבר על המכשולים העומדים בדרכנו. יבינו איפוא חברינו הבוקרים שבמצב בו אנו נתונים לא תיתכן התחמקות מהיצוא מצד משק רציני, החולש על עדר בן מאות ראשים, בטענות כגון אלה שהושמעו באזנינו: „אין לנו די המלטות בחודשים האלה ואלה“, או — „עלינו להגיע בכל המהירות למיכסת החלב שלנו“.

חברינו, שהשקיעו מאמצים גדולים בטיפול עדרים היכולים להתמודד באלה שבארצות בעלות ותק של מאות שנים, חייבים להכיר בעובדה שבקר לצרכי רבייה ויצוא יש לספק בשעה שקיימת דרישה לו. ארגונכם, שהשקיע הרבה מאמצים ומכספכם לתכלית פיתוח שוק זה, חייב להמשיך בפעולה זו. כן חייבת הממשלה שלנו בעזרה כספית ובמימון למשך שנים מספר בריבית מתאימה, כדי שנוכל בחורף הבא לייצא שוב כ-250 עגלות הרות; והמועצה לשיווק החלב, מוטל עליה להבטיח למשקים שמיכסת הייצור שלהם תיפגע בעקב היצוא, כי זכותם למיכסה תוחזר להם בשלמותה בשנה הבאה.

אנו עומדים למעשה בפני אפשרויות יצוא נוספות, אולם לעת עתה אין אנו רשאים להרחיב את איזורי האספקה של בקר-יצוא מטעמי בריאות וניאלץ לפנות שוב לאותם המשקים שסיפקו

רר בהלה ממש. כך, למשל, בוטחו ב"החקלאית" בתשכ"ג בביטוח מלא 4000 עגלים ומהם נפסדו כבר עד עתה 620 ראש, שמהווים 15.5% ממספר המבוטחים. כן גם מ-7400 עגלות שבוטחו מתו בגיל הינקות 870, כלומר 11.8%.

אמנם רוב מקרי המוות הם עם הלידה ובגיל הינקות, אולם אין זה משנה את חומרת המצב ומן ההכרח הוא שהמוסדות הווטרינאריים יחקרו את הבעיה באופן יסודי ואולי יצליחו לגלות את הסיבות לתופעה מעציבה זו וימליצו על אמצעים ודרכים למניעת התקלה, המערערת את יסודות החישובים של הוצאות הטיפול והגידול בעדרינו.

את הבהמות למשלוח הקודם. המחיר ששולם למשקים הוא לכל הדעות מחיר הוגן ואנו בטוחים שכל המשקים יהיו מוכנים להשתתף במבצע הבא של היצוא.

התמותה בבנייהבקר

עד לפני כשנתיים היו לנו שנים אחדות נוחות, באופן יחסי, בכל הנוגע לתחלואה ומקרי תמותה בבנייהבקר שבעדרי החלב. בשתי השנים האחרונות החמיר המצב בצורה מדאיגה מאוד. אין תחת ידינו סטטיסטיקה מדויקת על מקרי המוות בבנייהבקר בגיל הרך (מגיל הינקות ועד לגיל של 6 חודשים), אבל המספרים שאפשר לרכז ממשקים שונים ומ"החקלאית" עלולים לעור

זוטרות

חוקרי אוניברסיטת אילינוי (ארה"ב) הגיעו למסקנה שהסטילבאסטרויל המוגש לפרות חלב, בין בצורת תוספת למזון ובין בצורת גלולת-השתלה, אין בו שום יתרון בייעול ייצור החלב, וכן אין להפיק תועלת ממנו בזירוז קצב הגדילה בעגלות מגזעי החלב. לדעת חוקרים אלה יש להיזקק להורמון הנ"ל בעדרי החלב רק בהמלצת הרופא הווטרינארי.

תוספת שחת לפרות-חלב, שעיקר תפריטן הוא תחמיץ תירס וקמח תירס, עשויה להעלות את התנובה ב-725 ק"ג בפרות שתנובתן הרגילה נעה סביב 4500-5500 ק"ג. תוצאות אלה הושגו בניסויים שנערכו באוניברסיטת אילינוי. החוקרים שערכו ניסויים אלה ממליצים להוסיף ק"ג אחד של שחת לכל 100 ק"ג משקל של הפרה, כשתפריט המזון מתבסס על תחמיצי תירס וסורגום.

התאחדויות מגדלי בקר לבשר בארה"ב וכלכלנים מיעצים להוציא השוקה את בקר המרבק מוקדם יותר ובמשקל קל יותר, בהתאם לתנאים והדרישה בשוק הבשר. לפי החישובים השונים יוצא שבעגל בעל משקל גוף של 1000 פאונד (פאונד = 453 גרם) תעלה תוספת כל פאונד 21-23 סנטים; בעגל מרבק במשקל 1100 פאונד — 26-28 סנטים, ובעגל במשקל 1200 פאונד נעות ההוצאות לכל פאונד של תוספת משקל בגבולות 35-38 סנטים.

מן הראוי שגם בארץ תוקדש תשומת לב רבה יותר להמלצה הנ"ל בהתחשב במחירי האספקה ובמגמה, לירידת מחירי הבשר, המורגשת בזמן האחרון בשוקי הארץ.

למעלה מ-3/4 של המזון בתבל מיוצרים גם כיום בעבודת כפיים או בכלי-עבודה מופעלים ע"י בהמות-עבודה.

פרות יבשנות ועגלות הרות צריכות להיזון במספוא גס משובח ביותר. אם יאבסו אותן במספוא ממין גרוע, לקוי בחסר ויטאמין A, יהיו וולדותיהן חלשים. אם אין שחת ממין משובח, או מספוא גס אחר מטיב מצויין, יש להגיש ק"ג אחד קמח אספסת לראש ביום; תוספת זו תינתן במשך חודש (לפחות) שלפני ההמלטה.

פרות בתנובה גבוהה וזקוקות למי-שתיה בכמות כפולה מזו הדרושה לפרות שבתנובה נמוכה. בממוצע, הפרה בתנובה רגילה, שותה כ-50-60 ליטר מים ביום, אולם פרה בשיא התנובה זקוקה ל-100-135 ליטר מים ביום. יש להקפיד על כך שמי השתיה לא יהיו חמים ולא קרים מאוד. גביעימים אינדיבידואליים, כשהפרות כלואות ברפתות, עשויים לספק את מי השתיה בצורה הטובה ביותר; בתצפיות שונות נזכחו שבדרך זו של הספקת מי-שתיה אפשר להגדיל את התנובה ב-3%-4, בהשוואה להספקת מי-שתיה בשוקת שבחצר.